

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Õigusabi](#) > Croatia

Õigusabi

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Horvaatia

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Tsiviilkohtumenetluse seaduse (*Zakon o parničnom postupku*) artiklis 151 on sätestatud, et kohtumenetluse kulud hõlmavad menetluse käigus või sellega seoses kantud kulusid. Need kulud hõlmavad näiteks tõendite kogumise kulusid, kohtulõive, avaldamiskulusid, kohtunike ja protokollijate päevarahasid ja sõidukulusid, poolte sõidukulusid seoses nende kohtusse ilmumisega jms. Kohtumenetluse kulud hõlmavad ka advokaatide ja teiste seaduse kohaselt tasu saama õigustatud isikute töötasu.

Tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 152 kohaselt peab kumbki pool oma toimingutest tulenevad kulud ette tasuma. Kui pool taotleb tõendite kogumist, kohustatakse teda kohtumäärusega ette tasuma summat, mis on vajalik tõendite kogumisega seoses tekkivate kulude katmiseks. Kohtuvaidluse võitmine on peamine põhimõte, mille alusel otsustatakse, kes peab lõpuks kohtumenetluse kulud kandma. Seega on tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 154 esimeses lõigus sätestatud, et kohtuvaidluse täielikult kaotanud pool on kohustatud tasuma vastaspoole ja tema toetuseks menetlusse astuja kohtukulud. Kaotanud poolt toetav menetlusse astuja kannab oma tegevusega seotud kulud ise. Tsiviilkohtumenetluse seaduse artikli 154 teises lõigus on sätestatud, et kui pool saab kohtuvaidluses osalise võidu, otsustab kohus kohtukulude hüvitamise selle alusel, kui suur võit võrreldes esitatud nõudega kohtuvaidluses lõpuks saadi. Juhul kui kohtumenetluse kulud tekivad ühe poole süül või temaga toimunud sündmuse tõttu, kui kohtuotsus tehakse ülestunnistuse alusel, kui hageja võtab hagi tagasi või loobub nõudest, kui kohtuvaidluse lahendab kohus ja kui kohtumenetluses osalevad kaashagejad, siis kohaldatakse erinorme (tsiviilkohtumenetluse seaduse artiklid 156-161).

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi seaduse (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) kohaselt on tasuta õigusabi eesmärk saavutada võrdsus seaduse ees, tagada Horvaatia Vabariigi kodanikele ja teistele isikutele tõhus õiguskaitse ning võrdsetel tingimustel juurdepääs kohtutele ja teistele avalik-õiguslikele asutustele kooskõlas tasuta õigusabi seadusega.

Tasuta õigusabi antakse esmase või teisese tasuta õigusabina.

Esmane tasuta õigusabi hõlmab järgmist:

- üldine õigusteave;
- õigusnõustamine;
- kirjalike esildiste koostamine esitamiseks avalik-õiguslikele asutustele, Euroopa Inimõiguste Kohtule ja rahvusvahelistele organisatsioonidele vastavalt rahvusvahelistele lepingutele ja nende organite kodukorraile;
- esindamine avalik-õiguslike asutuste menetlustes;
- õigusabi vaidluse kohtuvälisel lahendamisel kompromissiga.

Esmast tasuta õigusabi annavad maakondade ja Zagrebi linna haldusasutused (edaspidi „haldusasutused“), volitatud ühendused ja õiguskliinikud. Esmase tasuta õigusabi andmisel on haldusasutustel õigus anda üldist

õigusteavet ja -nõu ning koostada dokumente.

Teisene tasuta õigusabi hõlmab järgmist:

- õigusnõustamine;
- kirjalike esildiste koostamine menetlustes, mis on seotud töötajate õiguste kaitsega suhetes tööandjaga;
- kirjalike esildiste koostamine kohtumenetluses;
- esindamine kohtumenetluses;
- õigusabi vaidluse lahendamiseks kompromissiga.

Teisest tasuta õigusabi annavad advokaadid.

Teisene tasuta õigusabi hõlmab ka järgmist:

- vabastus kohtumenetluse kulude tasumisest;
- vabastus kohtulõivude tasumisest.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tasuta õigusabi on õigus saada järgmistel isikutel:

- Horvaatia kodanikud;
- lapsed, kes ei ole Horvaatia kodanikud ja viibivad Horvaatia Vabariigis ilma seaduse kohase vastutava täiskasvanud saatjata;
- ajutise elamislooga välismaalased vastastikkuse tingimusel või alalise elamislooga välismaalased;
- ajutise kaitse saanud välismaalased;
- seadusliku aluseta riigis viibivad välismaalased ja lühiajalise elamislooga välismaalased väljasaatmis- või tagasisaatmisotsuse menetluses;
- varjupaigataotlejad, täiendava kaitse seisundi saanud välismaalased ja nende pereliikmed, kes elavad Horvaatia Vabariigis seaduslikult, menetlustes, milles tasuta õigusabi andmine ei ole ette nähtud eriõigusaktiga.

Üldjuhul peavad teisese tasuta õigusabi saamiseks olema täidetud järgmised varaga seotud tingimused:

1. taotleja ja tema leibkonnaliikmete igakuine kogusissetulek leibkonnaliikme kohta ei tohi ületada eelarvelist baassummat (441,44 eurot) ning
2. taotleja ja tema leibkonnaliikmete vara koguväärtus ei tohi ületada 60-kordset eelarvelist baassummat (26 486,40 eurot).

Teisest tasuta õigusabi võib anda taotleja majanduslikku olukorda hindamata, kui taotleja on:

1. laps menetluses, mis käsitleb õigust ülalpidamisele;
2. vägivallakuriteo ohver kuriteoga tekitatud kahju eest hüvitise nõudmise menetluses;
3. isik, kellel on õigus toetusele vastavalt sotsiaalhoolekandesüsteemi kohaste õiguste kasutamist reguleerivatele erinormidele, või
4. isik, kellel on õigus toetusele vastavalt Horvaatia iseseisvussõja veteranide ja nende pereliikmete õiguste seadusele (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) ning sõjaväelastest ja tsiviilelanikest sõjainvaliidide kaitse seadusele (*Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*).

Tasuta õigusabi võidakse anda ka piiriüleste vaidluste korral. Piiriülene vaidlus on vaidlus, mille puhul tasuta õigusabi taotleja alaline või peamine elukoht on Euroopa Liidu liikmesriigis, mis ei ole kohtu asukohariik ega kohtuotsuse täitmise riik.

Tasuta õigusabi piiriülestes vaidlustes antakse tsiviil- ja kaubandusajades ja lepitusmenetlustes või vaidluste kohtuvälise lahendamise, ametlike juriidiliste dokumentide täitmisele pööramise ja sellistes menetlustes õigusnõu andmise korral. Õigusnorme, mis käsitlevad tasuta õigusabi piiriüleste vaidluste korral, ei kohaldata maksu-, tolli- ja muudes haldusmenetlustes.

Piiriüleses vaidluses tasuta õigusabi taotlejale antakse tasuta õigusabi, kui ta vastab tasuta õigusabi seaduses

sätetatud eeltingimustele. Taotlejale, kes ei vasta tasuta õigusabi seaduses sätestatud tasuta õigusabi andmise tingimustele, võidakse erandkorras anda tasuta õigusabi, kui ta tõendab, et ta ei suuda oma alalise elukoha või hariliku viibimiskoha liikmesriigi ja Horvaatia Vabariigi erineva elukalliduse tõttu menetluskulusid tasuda.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Esmast tasuta õigusabi võib anda mis tahes õigusküsimuses, kui:

- taotlejal ei ole oma õiguse teostamiseks piisavalt teadmisi ega suutlikkust;
- taotlejale ei ole antud tasuta õigusabi konkreetsete õigusnormide alusel;
- esitatud taotlus ei ole ilmselgelt põhjendamatu ning
- taotleja materiaalne olukord on selline, et professionaalse õigusabi eest tasumine võiks seada ohtu taotleja ja tema leibkonnaliikmete toimetuleku.

Advokaatide antavat teisest tasuta õigusabi ja kohtukulude tasumisest vabastamist võidakse võimaldada järgmist liiki menetluste puhul:

- seoses asjaõigustega, välja arvatud kinnistusraamatuga seotud menetlused;
- seoses töösuhetega seotud menetlusega;
- seoses perekondlike suhetega, välja arvatud vastastikusel nõusolekul toimuvate abielulahutuste menetlemisel, kui abikaasad ei ole ühiseid alaealisi või lapsendatud lapsi ega lapsi, kelle üle nad teostavad vanemlikku õigust pärast nende täisealiseks saamist;
- täite- ja tagatismenetlused seoses sellistest menetlustest tulenevate nõuete sundtäitmise või täitmise tagamisega, mille jaoks võidakse tasuta õigusabi seaduse sätete kohaselt anda tasuta õigusabi;
- vaidluse lahendamisel kompromissiga;
- erandkorras ja kooskõlas tasuta õigusabi seaduse põhieesmärgiga kõikides muudes haldus- ja tsiviilkohtumenetlustes, kui selline vajadus tuleneb taotleja ja tema leibkonnaliikmete konkreetsest olukorrast, ja kooskõlas tasuta õigusabi seaduse põhieesmärgiga.

Advokaatide antavat teisest tasuta õigusabi võidakse eespool loetletud menetlustes anda järgmistel tingimustel:

- menetlus on keerukas;
- taotleja ei saa ennast ise esindada;
- taotleja materiaalne olukord on selline, et professionaalse õigusabi eest tasumine võiks seada ohtu taotleja ja tema leibkonnaliikmete toimetuleku, tingimusel et on täidetud tasuta õigusabi seaduse artiklis 14 sätestatud eritingimused;
- kohtuvaidlus ei ole pahatahtlik;
- viimase kuue kuu jooksul alates taotluse esitamise päevast ei ole taotleja taotlust tagasi lükatud valeandmete tahtliku esitamise tõttu ja
- taotlejale ei ole antud tasuta õigusabi eriõigusnormide alusel.

Kohtulõivudest võidakse vabastada kõikides kohtumenetlustes (tsiviilkohtumenetlustes ja haldusvaidluste puhul), kui taotleja materiaalne olukord on selline, et kohtulõivude tasumine võiks seada ohtu taotleja ja tema leibkonnaliikmete toimetuleku, tingimusel et on täidetud tasuta õigusabi seaduse artiklis 14 sätestatud eritingimused. Otsuse tegemisel pööratakse erilist tähelepanu selle menetluse kohtulõivude suurusele, mille jaoks vabastust taotletakse.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Haldusasutus peab tegema teisese tasuta õigusabi taotluse kohta otsuse 15 päeva jooksul pärast selle esitamise kuupäeva. Kui taotleja kaotab tähtaja möödumise tõttu õiguse teha toimingut, mille jaoks ta taotluse esitas, peab haldusasutus tegema taotluse kohta otsuse lühema tähtaja jooksul, mis võimaldab taotlejal teha toimingut õigel ajal.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Esmase tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks võetakse otse ühendust esmase tasuta õigusabi andjaga (volitatud ühendus, õiguskliinik või haldusasutus) ja eraldi taotlusevormi ei ole vaja täita.

Teisese tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks esitatakse pädevale haldusasutusele tasuta õigusabi taotlus ettenähtud vormil. Tasuta õigusabi taotluse vormi on võimalik saada haldusasutustest ning haldusasutuste ja justiitsministeeriumi veebisaitidelt.

Piiriülese vaidluse korral tasuta õigusabi saamise taotlused ja piiriülese vaidluse korral tasuta õigusabi saamise taotluste edastamise taotlused tuleb esitada vormidel, mis on ette nähtud *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud komisjoni 9. novembri 2004. aasta otsuses 2004/844/EÜ, millega kehtestatakse õigusabitaotluse vorm, mis on sätestatud nõukogu direktiivis 2003/8/EÜ, millega parandatakse õigusabi kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad, ja komisjoni 26. augusti 2005. aasta otsuses 2005/630/EÜ tasuta õigusabi taotluste edastamise vormi kehtestamise kohta vastavalt nõukogu direktiivile 2003/8/EÜ.

Piiriülese vaidluse korral tuleb vormid ja kõik lisatud dokumendid esitada horvaadi keelde tõlgituna. Muul juhul lükatakse taotlus tagasi.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Pädevale haldusasutusele taotlust esitades tuleb sellele lisada taotleja ja tema leibkonnaliikmete kirjalik nõusolek, millega võimaldatakse juurdepääs kõikidele kogusissetuleku ja -vara andmetele ning milles taotleja kinnitab, et esitatud teave on õige ja täielik.

Koduvägivalla ohvrid esitavad ainult iseenda nõusoleku lubada juurdepääs kõikidele sissetuleku- ja varaandmetele. Need leibkonnaliikmed, kes on menetluses kostjaks või kelle huvid on taotleja huvidega vastuolus, nõusolekut ei esita.

Piiriülese vaidluse korral tasuta õigusabi saamise taotluse vormile tuleks lisada asjakohased dokumendid, mida on vaja taotluse kohta otsuse tegemiseks.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Esmase tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks võetakse otse ühendust esmase tasuta õigusabi andjaga (volitatud ühendus, õiguskliinik või haldusasutus) ja eraldi taotlust ei ole vaja esitada, kuid teisese tasuta õigusabi saamise menetluse algatamiseks esitatakse taotlus pädevale haldusasutusele, kelle tööpiirkonnas on taotleja alaline või peamine elukoht.

Taotleja, kelle alaline või peamine elukoht on Euroopa Liidu liikmesriigis ja kes soovib tasuta õigusabi piiriüleses vaidluses, mida lahendab Horvaatia Vabariigi kohus, peab esitama tasuta õigusabi taotluse Horvaatia Vabariigi justiits- ja avaliku halduse ministeeriumile (vastuvõttev asutus).

Pool, kelle alaline või peamine elukoht on Horvaatia Vabariigis ja kes soovib saada tasuta õigusabi piiriüleses vaidluses, mida lahendab mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi kohus, peab esitama taotluse oma alalise või peamise elukoha eest vastutavale asutusele.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teisest tasuta õigusabi antakse taotlejale, kes vastab tasuta õigusabi saamiseks vajalikele tingimustele. Tasuta õigusabi andmise kohta tehakse otsus. Haldusasutus peab tegema taotluse kohta otsuse 15 päeva jooksul pärast selle esitamise kuupäeva.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi otsus hõlmab õigust kasutada mõnda või kõiki teisese tasuta õigusabi vorme teatavat liiki ja teatava astme menetluses. Eespool nimetatud otsus sisaldab tasuta õigusabi saaja isikuandmeid, selle õigusküsimuse lühikirjeldust, mille jaoks tasuta õigusabi anti, heakskiidetud tasuta õigusabi vormi ja ulatust, tasuta õigusabi andva advokaadi andmeid ning muid otsuse seisukohast olulisi andmeid.

Kui taotleja esitab taotluse tasuta õigusabi saamiseks kohtulõivudest vabastamisena, peab ta kohut menetluskohandis või kohtumenetluses muud toimingut tehes kohtulõivudest vabastamise taotluse esitamisest teavitama ning esitama teda kohtulõivude tasumisest vabastava otsuse hiljemalt kuue kuu jooksul pärast menetluskohandi või kohtumenetluses muu toimingu tegemise päeva.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Teisese tasuta õigusabi andmise otsuses määratakse ka advokaat, kes abisaajale tasuta õigusabi annab. Tasuta õigusabi saaja peab esitama otsuse selles nimetatud advokaadile. Erandkorras määrab haldusasutus õigusabi saajale teise advokaadi tema eelneval nõusolekul, mis on lisatud tasuta õigusabi taotlusele.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Nagu eespool märgitud, hõlmab tasuta õigusabi andmise otsus õigust kasutada mõnda või kõiki teisese tasuta õigusabi vorme teatavat liiki ja teatava astme menetluses. Tasuta õigusabi andmise otsuse kohaselt võidakse õigusabi saaja täielikult või osaliselt vabastada advokaaditasude, kohtukulude (tunnistajate, tõlkide, ekspertide, uurimis- ja kohtuteadete avaldamise kulud) ning kohtulõivude tasumisest.

Õigusabi antakse täiesti tasuta, kui taotleja saab elatisabi vastavalt erinormidele, mis reguleerivad sotsiaalhoolekandesüsteemist tulenevate õiguste teostamist, st õiguse toetusele Horvaatia iseseisvussõja veteranide ja nende pereliikmete õiguste seaduse ning sõjaväelastest ja tsiviilelanikest sõjainvaliidide kaitse seaduse alusel või kui taotleja ja tema leibkonnaliikmete kogusissetulek leibkonnaliikme kohta ei ületa 50 % igakuisest eelarvelisest baassummast.

Kui taotleja ja tema leibkonnaliikmete kogusissetulek tõuseb üle 50 % eelarvelisest baassummast leibkonnaliikme kohta, kaasneb sellega tasuta õigusabi suuruse vähendamine nii, et iga 10 % tõus toob kaasa tasuta õigusabi 10 % vähendamise, kuid tasuta õigusabi summa ei tohiks olla väiksem kui 50 % tasuta õigusabi jaoks kindlaks määratud kuludest.

Kui õigusabi ei ole antud täiesti tasuta, võib taotleja esitada justiits- ja avaliku halduse ministriumile vaide otsuse selle osa peale, millega keelduti õigusabi andmast. Selline vaie ei lükka edasi tasuta õigusabi heakskiidetud summa kasutamist. Justiits- ja avaliku halduse ministriumi otsuse suhtes vaie tagasi lükata võib algatada halduskohtumenetluse.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui tasuta õigusabi on antud vähendatud ulatuses, kannab ülejäänud kulud tasuta õigusabi saaja. Kui tasuta õigusabi saaja võidab kohtuvaidluse, otsustab kohus igal juhul, et teine pool peaks tema menetluskulud hüvitama.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Tasuta õigusabi taotluses võib taotleda tasuta õigusabi andmist tsiviilkohtumenetluse mõlemas astmes. Erakorraliste õiguskaitsevahendite ettevalmistamiseks tuleb esitada eritaotlus, mille kohta tehakse ainult seda kohtumenetlust hõlmav eraldi otsus.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui tasuta õigusabi saaja ja tema leibkonnaliikmete majanduslik olukord paraneb menetluse jooksul sedavõrd, et kui see oleks olnud sama hea taotluse esitamise ajal, oleks see mõjutanud taotleja õigust saada tasuta õigusabi ja tasuta õigusabi ulatust, tühistab pädev haldusasutus tasuta õigusabi otsuse täielikult või osaliselt. Tasuta õigusabi saajad peavad haldusasutust oma majandusliku olukorra paranemisest teavitama kaheksa päeva jooksul pärast kuupäeva, mil nad sellest teada said. Tasuta õigusabi saaja võib esitada justiits- ja avaliku halduse ministriumile tasuta õigusabi andmise tühistamise otsuse peale vaide 15 päeva jooksul pärast otsuse

kättesaamise kuupäeva. Justiits- ja avaliku halduse ministeeriumi otsuse suhtes võib algatada halduskohtumenetluse.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi taotleja või saaja võib esitada haldusastutuse otsuse peale lükata tasuta õigusabi taotlus tagasi või otsuse selle osa peale, millega keeldutakse andmast täielikult tasuta õigusabi, vaide 15 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamise kuupäeva. Justiits- ja avaliku halduse ministeerium peab tegema vaide kohta otsuse kaheksa päeva jooksul pärast kehtiva vaide saamise kuupäeva. Justiits- ja avaliku halduse ministeeriumi otsuse suhtes võib algatada halduskohtumenetluse.

Lisateave

Justiits- ja avaliku halduse ning digipöörde ministeeriumi veebisait:
<https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184>

Tasuta õigusabi seadus (*Narodne novine* (NN; Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne) nr 143/ 13 ja 98/19)

Tsiviilkohtumenetluse seadus (NN nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11(konsolideeritud tekst, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 ja 155/23).

17 Kas tasuta õigusabi taotlus peatab aegumistähtaja kulgemise?

Tasuta õigusabi seaduse kohaselt ei katkesta tasuta õigusabi taotluse esitamine aegumistähtaega.

Viimati uuendatud: 25/02/2026

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.